

χωροῦσιν ὑπὸ τὴν ἡδύλαλον τῶν παιάνων ἰαχὴν καὶ τῶν διθυράμβων ἢ ἀπήχησις διασκεδάννυται ἀνὰ τὴν κλεινὴν πόλιν, καθ' ἣν στιγμὴν εἰς τὰ ὕψη τῆς Κεκροπίας μία λάμψις περιβάλλει τὸν Παρθενῶνα, καὶ ἐν μέσῳ τοῦ οὐρανοῦ τούτου φῶτος. ἡ βασιλικὴ ἐπιφαίνεται ἰδέα.

Εὐώδης καπνὸς πληροὶ ἀρωμάτων, τὰς ψαλλούσας Ἀθῆνας· παρὰ τὰς ἐστίας στέφανοι ρόδων καὶ μυρσίνης, κισσοῦ καὶ τῶν εἰσὶ καταθειμένοι, κλάδοι δὲ φοινίκων, εἰσὶν ἐσκορπισμένοι περὶ τοὺς ἀχνίζοντας βωμούς. Χορεῖται μουσοπόλων ἄδουσι καὶ ἀναξιφόρμιγγες ὕμνοι συμ-

μῖγνυνται μετὰ τῆς βοῆς τοῦ εορτάζοντος λαοῦ.

Ἡ δεμνὴ λιτανεῖα βαίνει ἡρέμα πάντοτε καὶ ἀνέροχεται πρὸς τὸν ἱερὸν βράχον· θεσπεσία γυνώτης τῆς τέχνης πανηγυρίζει καὶ ὁ πανάχαρτος πέπλος, ὡς ἀπαστράπτουσα πορφύρα, κομίζεται ὅπως περιβάλλῃ τὴν ἐστεμμένην ἐκείνην ποιοῦχον. Τότε αἱ Ἀθῆναι ἀντιπροσωπεύουσι τὸν κόσμον ὅλον πρὸ τῆς Σοφίας, καὶ τὰ Παναθηναῖα νομίζει τις ὅτι παρελαύνουσι πρὸ τῆς Οἰκουμένης, ἵνα ἐμψυχώσῃ ταύτην ἐξ ὀνόματος ἐκείνης.

ΑΛΚΥΩΝ

ΤΟ ΨΕΥΔΟΣ

ΙΧΑ ἓνα φίλον—Σθῶσε, Θεέ μου, τὴν θερμὴν ψυχὴν του! Δι-τι πρὸς τί θά τῃ ἀφήσῃς θερμὴν εἰς τὴν ψυχράν καὶ μεμαρυσμένην χώραν, ὅπου εὐρίσκεται τώρα παρὰ τὴν θέλησίν του;

Σθῶσε, Θεέ μου, τὴν ψυχὴν του! Διότι ἐκεῖ κάτω τίποτε δὲν θὰ φωτίσῃ. Ἡ φλόξ τῆς ψυχῇ του δὲν θὰ διαλύσῃ τὰς χιτῶνας τῶν παγωμένων ἐκείνων ἐκτάσεων.

Καὶ τὰ μαῦρα νέφη τῆς λύπης καὶ τῆς ἐρημίας δὲν θὰ διαλυθοῦν ὡς εξατμίζεται ὁ καπνός, τῶν ὁποίων ἀναδίδει ἡ φλόξ...

Εἶχα ἓνα φίλον... Ἦτο ἀκόμη νέος, ὅταν ἐξηφανίσθη ἓνα φορὰν ἐξεκίνησε διὰ νὰ ἔλθῃ πρὸς ἐμέ, ἀλλ' ἡγάπα πολὺ τοὺς στενοὺς δρόμους καὶ πρὶν φθάσῃ μέχρις ἐμοῦ, ἠναγκάσθη νὰ ἀναχωρήσῃ διὰ τὸ μέρος αὐτό, εἰς τὸ ὅποιον ἀκόμη εὐρίσκεται καὶ ἀπὸ τὸ ὅποιον, βεβαίως, δὲν θὰ ἐπανέλθῃ πλέον.

Ἐξῆ μετὰ τῆς γηραῖας μητρός του, ἡ ὁποία τότε ἦτο ἐξήκοντα τριῶν ἐτῶν. Ὁ θάνατος τὴν παρεφύλαττεν ἀπὸ τότε. Μίαν ἡμέραν λοιπὸν ἔλαβον δύο ἐπιστολάς. Ἡ μία μοῦ ἀνήγγελλεν, ὅτι ὁ φίλος δὲν θὰ ἔλθῃ πλέον εἰς τὴν οἰκίαν μου, καὶ ἡ ἄλλη—ἦτο τῆς μητρός του—μέ ἡρώτα ἐάν ἦλθεν ὁ φίλος μου.

Ἡ μητέρα του με παρεκάλει νὰ διαφωτίζω τὴν ψυχὴν του, νὰ τὸν ἐπιβλέπω καὶ νὰ γράφω πῶς διηρχόμθα τὰς ὥρας μας καὶ πῶς ἦτο ὁ υἱός της...

Ἀνέγνωσα ἐπανελημμένως τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν. Ἐβλεπον πρὸ ἐμοῦ τὴν εἰκόνα τῆς μητρός ταύτης, τὴν ὁποίαν ἐγνώριζον καὶ ἡ ὁποία, ἀσθενής, ἐξηντηλημένη, πάσχουσα, εἶχεν εἰς τοὺς γλυκεῖς ὀφθαλμούς της μίαν λάμψιν ἀνεκφράστου, στοργῆς διὰ τὸν υἱόν της. Ἡ μὲν ἐλπίς καὶ ὁ μόνος σκοπὸς τῆς ζωῆς της ἦτο ὁ υἱός της. Αἱ μόναι σκέψεις της ἦσαν περὶ τοῦ πῶς θὰ εὐτυχῇ ὁ υἱός της.

«Πρέπει νὰ τῇ γράψω τὴν ἀλήθειαν», ἐσκέφθην. «... Ὑπάρχει μία ἀλήθεια, ἡ ὁποία εἶναι ἀναγκαία διὰ τὸν ἄνθρωπον, ἡ ὁποία καθορίζει τὴν καρδίαν ἀπὸ τὰς κηλίδας καὶ τὰς προσβολὰς τοῦ αἵσχους, ἡ ὁποία εἶναι ἡ εὐγενὴς ἀλήθεια!»

... Καὶ ὑπάρχει μία ἀλήθεια, ἡ ὁποία, ὅμοια μὲ πέτραν, πίπτουσα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐνὸς ἀνθρώπου, φονεὺς εἰς αὐτὸν τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ζωῆς. «Ὡς ἀποθάνῃ αὐτὴ ἡ ἀλήθεια!»

Ἐάν ἔλεγον εἰς τὴν μητέρα, ὅτι ὁ υἱός της ἀπο-

λέσθῃ διὰ παντός, θὰ τὴν ἐφόνευον, ὅπερ θὰ ἦτο τὸ καλλίτερον... Ἐάν οὖτως δὲν ἀπέθνησκεν ἀπὸ αὐτὴν τὴν φρικτὴν καὶ ὀδυνηρὰν ἀλήθειαν, ὅλη ἡ ζωὴ της θὰ κατεστρέφετο καὶ αἱ τελευταῖαι ἡμέραι τοῦ βίου της θὰ ἐδηλητηροῦντο ἀπὸ μίαν ἀφόρητον λύπην, ἀπὸ μίαν περὶ τὴν καὶ σκληρὰν ἀπελπισίαν. Ἐπὶ εἰκοσιν ὀκτὼ ἐτῶν ἐργαζομένη καὶ στερουμένη, ἀφιέρωσε τὴν λατρείαν της εἰς τὸ τέκνον της, τὸ ὅποιον τῆς ἀνηρέπαγῃ πρὸ τοῦ θανάτου της. Ἦτο ἡ μόνη πορηγορία της τὸ παιδί αὐτὸ καὶ ἦτο εὐτυχισμένη, διότι ἤξευρε ὅτι τὸ τέκνον ἐμεγάλωσε, καὶ διότι ἐπίστευεν ἀδιστακτικῶς, ὅτι ἀνευ τῆς συνδρομῆς τῆς μητρός του ἠδύνατο ν' ἀποδοθῇ πλέον εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου. Ἦτο βεβαία, ὅτι ὁ υἱός της θὰ ἐνίκα ἐν τῇ κοινωνικῇ βιοπάλῃ. Καὶ νὰ τῆς πῶ ἐγὼ ὅτι ἐνίκησθαι!

Ὅχι, καλλίτερον ἦτο νὰ ψευθῶ.

Ἐπὶ τρεῖς μῆνας, μέχρι τοῦ θανάτου της, τῆς ἔγραφον ἐπιστολάς, ἀπομιμούμενος τὸν γραφικὸν χαρακτῆρα τοῦ υἱοῦ της καὶ ἀρχίζων πάντοτε μετὰ τὰς λέξεις:

«Πολυαγαπημένη καὶ προφιλεστάτη μου μητέρα».

Μοῦ ἀπῆντα πάντοτε μετ' ἐκπράττως ἀπονεύουσης ὅλην τὴν μητρικὴν στοργὴν της. Τῆς ἔγραφον, ὅτι ἔζων πολὺ καλά, ὅτι αἱ ἐργασίαι πηγαίνουν πολὺ καλά, ὅτι ἐτήρουν τὰς συμβουλὰς της. Ἡμὴν πολὺ διαγυτικός καὶ πολὺ τρωπὸς ὡς εἰς τὰς ἐπιστολάς μου. Καὶ ἡ ἀτυχὴς ἐπίστευεν ὅτι τῆς ἔγραφον ὁ υἱός της.

Πόσον ἦτο εὐτυχὴς! Μοῦ ἔγραφε:

«Πολυαγαπημένο μου παιδί! Ποτὲ ἕως τώρα δὲν ἦσο τόσο καλὸς, ὥσθ τώρα. Ἐκ βάθους καρδίας σ' εὐχαριστῶ, παιδί μου. Πλυκαίνεις τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς μου με τοὺς ἀνεκτιμήτους θησαυροὺς τῆς ἀγνῆς καρδίας σου...»

Καὶ ἐγὼ διὰ νὰ τὴν εὐχαριστήσω τῆς ἔγραφον τρυφερώτερον καὶ ἔλεγον, ὅτι εὐτυχὴς εἶναι ἡ ζωὴ δι' ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἔχει τοιαύτην ἀγίαν μητέρα. Μοῦ ἀπῆντα ὅτι εὐχαριστός, εἶναι ὁ θάνατος, ὅταν ἔχῃ τις ἓνα υἱὸν τόσο ἀγαπητὸν καὶ φιλοστοργόν.

Καὶ ἀπέθανε πιστεύουσα εἰς τὴν εὐτυχίαν τοῦ υἱοῦ της, ἐνῶ ὁ δυστυχὴς νέος ἐκλειστός εἰς μίαν ἀπομακρυσμένην φυλακὴν, ἀνέμεινε τὴν μεταφορὰν τοῦ εἰς τὰς καταψύχους χώρας τῆς ἐξορίας!

ΜΑΞΙΜΟΣ ΓΚΟΡΚΥ

